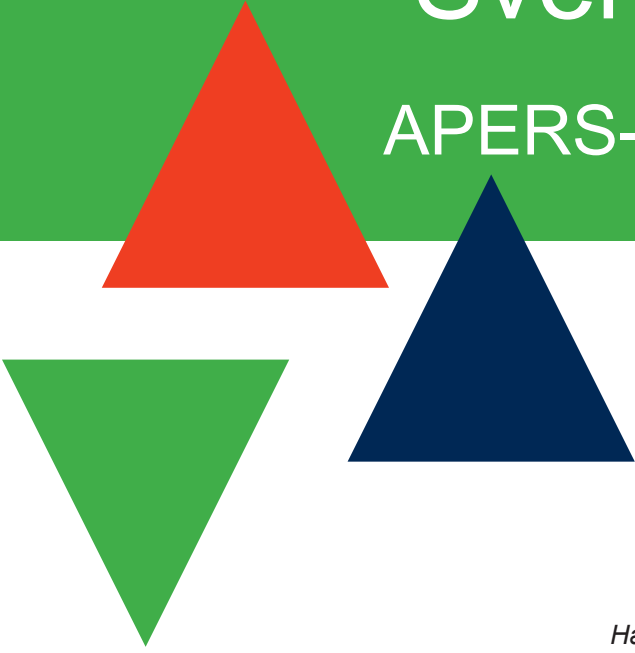

Autism Program Environment Rating Scale – Preschool

Svensk förskoleversion

APERS-P-SE Självskattningsformulär

Skapad av;
Samuel L. Odom PhD
Ann Sam PhD
Ann W. Cox PhD

Svensk översättning:
Eric Zander

Svensk anpassning:
*Hampus Bejnö, Oscar Strömberg, Sven Bölte, Ulrika Långh,
Lars Klintwall Malmqvist och Lise Roll-Pettersson*

Autism Program Environment Rating Scale –Självskattningsversionen

Bakgrund till den svenska förskoleversionen av APERS (APERS-P-SE)

APERS-P-SE är ett kartläggningsinstrument för lärmiljö som utformats för att användas av en utomstående bedömare och som syftar till verksamhetsutveckling och/eller forskning. Den **fullständiga** APERS-versionen består av 59 item, ett komplext poängsättningssystem, och kräver åtminstone 4–6 timmar att administrera.

Självskattningsversionen består av 25 utvalda APERS-item, presenterade i ett förenklat och mer lättbegripligt format som möjliggör snabbare och lättare poängsättning. Genom självskattningsversionen kan personalen på förskolan identifiera styrkor och utvecklingsområden på egen hand på sin egen avdelning och förskola. Resultatet från självskattningsversionen tillsammans med en rapport från en utomstående bedömare som använt sig av den fullständiga versionen av APERS gör det möjligt för pedagoger och annan förskolepersonal att samla in användbar information om sin förskolas kvalitet på lärmiljö samt att formulera en plan för verksamhetsutveckling.

Precis som kartläggningsinstrument för lärmiljö (APERS-P-SE) är självskattningsversionen organiserad i tio domäner och resultatet kan presenteras som en överskådlig profil av förskolans kvalitet.

Anvisningar för poängsättning:

För **varje item**/fråga/påstående ska du markera den ruta som **bäst** överensstämmer med din avdelning eller förskola. Notera att vissa items avser barnet med autism som du arbetar med eller har ansvar för och vissa items avser alla barn på avdelningen. Vissa items avser om nyckelpersonen* gör vissa saker och vissa items avser om teammedlemmar** gör vissa saker. Om du upplever att resultatet inte ger en fullständigt komplett eller korrekt bild av din avdelning eller förskola använder du anteckningskolumnen för ge en exaktare beskrivning.

***Nyckelperson avser:** Den på förskolan som förväntas bära huvudansvaret för **genomförandet** av hela eller delar av det pedagogiska upplägget för barnet i verksamheten (resurspedagog, förskollärare, specialpedagog eller övrig pedagog) och som också vanligtvis tillbringar mest tid med barnet.

****Teammedlemmar avser:** Två eller fler på förskolan som konkret arbetar med att **planera** och **genomföra** barnets pedagogiska upplägg, särskilt den resurspedagog/**nyckelperson** eller liknande som arbetar direkt med att stödja barnet, och som ansvarar för att genomföra eventuell träning handledt av habilitering eller motsvarande verksamhet.

Exempel:

Item	Det här behöver förbättras i vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra i vår förskola	Anteckningar
	☐ Inget barn har eget utrymme där de kan ha sina saker. Alla barn måste dela utrymme för sådant som väskor, ytterkläder och annat utan markering för eget utrymme (t ex hylla, egen krok att hänga ytterkläder på).	☐ Det finns tillräckligt med utrymme så att alla barn kan förvara sina egna saker på en särskilt avsedd plats. Personligt utrymme är uppmärkt på ett utvecklingsmässigt lämpligt sätt (t ex bildsymboler används som kan kombineras med skrivna ord) så att barnen lätt kan hitta sitt eget utrymme.°	☐ Lär miljön är utformad så att <u>alla</u> barn självständigt kan nå och få tillgång till material (t ex böcker, pussel, alternativ och kompletterande kommunikation [AKK]-hjälpmedel, scheman, osv.).	<i>vi har en pedagogisk idé att inte alla barn har fri tillgång till sitt material. Om barnen inte kan nå materialet kan de träna på att säga vad de vill oftare.</i>

Lär miljö

Item	Det här behöver utvecklas på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
1	☐ <u>Inget barn</u> har eget utrymme där de kan ha sina saker. <u>Alla</u> barn måste dela utrymme för sådant som väskor, ytterkläder och annat utan markering för eget utrymme (t ex hylla, egen krok att hänga ytterkläder på).	☐ Det finns tillräckligt med utrymme så att <u>alla barn</u> kan förvara sina egna saker på en särskilt avsedd plats. Personligt utrymme är uppmärkt på ett utvecklingsmässigt lämpligt sätt (t ex bildsymboler används som kan kombineras med skrivna ord) så att barnen lätt kan hitta sitt eget utrymme.	☐ Lär miljön är utformad så att <u>alla barn</u> självständigt kan nå och få tillgång till material (t ex böcker, pussel, alternativ och kompletterande kommunikation /AKK-hjälpmedel, scheman, osv.). +	
2	☐ <u>Varken</u> fysisk struktur eller tydliga avgränsningar finns för att underlätta <u>barnets</u> förståelse för aktiviteterna som ska utföras på den specifika platsen (t ex matbord, ateljé, bygg- och konstruktionshörna, läshörna).	☐ Fysisk struktur eller avgränsningar som utgår från <u>barnets</u> individuella behov och som syftar till att underlätta förståelsen för aktiviteterna som ska utföras på den specifika platsen finns på plats för <u>de flesta</u> aktiviteter/lär miljöer (t ex matbord, ateljé, bygg- och konstruktionshörna, läshörna).	☐ Fysisk struktur eller avgränsningar som utgår från <u>barnets</u> individuella behov och som syftar till att underlätta förståelsen för aktiviteterna som ska utföras på den specifika platsen finns på plats för <u>alla</u> aktiviteter. Den fysiska strukturen eller avgränsningarna kommunicerar det som förväntas i aktivitet-en (t ex matbord, ateljé, bygg- och konstruktionshörna, läshörna).	

+ Om det finns en tydlig pedagogisk tanke avseende att barnen ska öva på kommunikativa färdigheter genom att själva efterfråga material, poängsätt detta item ändå.

Item	Det här behöver utvecklas på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
3	☐ <u>Teammedlemmarna</u> använder <u>inte</u> scheman och/eller dagsplaneringar. Teammedlemmarna använder inte individuella scheman för att hjälpa barnet att självständigt klara övergångar.	☐ <u>Nyckelpersonen</u> använder scheman och/eller dagsplaneringar. <u>Barnet</u> har <u>ibland</u> tillgång till medtagbart schema (t ex bildscheman) till hjälp för att på ett självständigt sätt klara övergångar mellan olika aktiviteter (t ex konstruktionshörna, ateljé, leka utomhus, äta lunch).	☐ <u>Teammedlemmarna</u> tillhandahåller och använder <u>flera typer</u> av scheman och/eller skriftliga instruktioner (t ex bilder, text, föremål) vid behov. Visuella scheman är välanpassade till <u>barnets</u> utvecklingsmässiga förmåga. Barnet har <u>alltid</u> tillgång till medtagbart schemat (t ex bildscheman) till hjälp för att på ett självständigt sätt klara övergångar mellan olika aktiviteter (t ex från samling till fri lek, konstruktionshörna, ateljé, utomhusaktivitetet, äta lunch).	
4	☐ <u>Barnet</u> förbereds <u>inte</u> för övergångar i och utanför förskolan/lärnmiljöer. Barnet får <u>inte</u> lära sig hur det ska hantera oförutsedda övergångar och ostrukturerade stunder under aktiviteter i och utanför förskolan (t ex vad man ska göra när man väntar i matkön, går till samlingen, väntar på bussen, fri lek).	☐ <u>Barnet</u> förbereds <u>vanligtvis</u> för övergångar i och utanför förskolan och förändringar av rutinerna. Barnet får lära sig <u>en del</u> om hur det ska hantera oförutsedda övergångar och ostrukturerade stunder (vad man ska göra när man väntar i matkön, går till samlingen, fri lek).	☐ <u>Barnet</u> förbereds <u>konsekvent</u> av <u>teammedlemmarna</u> för övergångar (t ex med ord, bildsymboler, först-sen-scheman, tidhjälpmedel). Barnet är <u>alltid</u> förberett för förändringarna av rutiner (t ex får information i förväg om förändringar av rutiner eller aktiviteter). Barnet får lära sig <u>mycket</u> om hur det ska hantera oförutsedda övergångar eller ostrukturerade stunder som en del av de pedagogiska aktiviteterna i och/eller utanför klassrummet (t ex vad man ska göra när man väntar i matkön eller på bussen, fri lek).	

Positivt lärklimat

Item	Det här behöver utvecklas på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra i vår förskola	Anteckningar
5	☐ Teammedlemmarna använder <u>sällan</u> en positiv ton när de samspelar med <u>barnen</u> . I samspellet med barnen visar inte teammedlemmarna respekt för barnens kulturella och språkliga olikheter.	☐ Merparten av <u>nyckelpersonens</u> samspel med <u>barnen</u> är positivt, respektfullt och varmt (t ex visar respekt för barnens känslor, lyssnar uppmärksam, använder ögonkontakt). Nyckelpersonen visar respekt för barnens kulturella och språkliga olikheter.	☐ Alla <u>teammedlemmar</u> i förskolan/lär miljön bemöter <u>barnen</u> på ett positivt, respektfullt och varmt sätt. Alla teammedlemmar visar respekt för barnens kulturella och språkliga olikheter.	
6	☐ Teammedlemmarna bekräftar <u>inte barnens</u> ansträngningar och uppmärksammar <u>inte</u> barnen när de uppför sig på ett adekvat sätt.	☐ <u>Nyckelpersonen</u> bekräftar konsekvent <u>barnens</u> ansträngningar. Nyckelpersonen är bra på att bekräfta barnens ansträngningar (t ex med beröm, uppmuntran, verbal uppmärksamhet)	☐ <u>Nyckelpersonen</u> bekräftar konsekvent <u>barnens</u> ansträngningar och gör det på ett för varje barn individuellt anpassat sätt. <u>Alla teammedlemmar</u> bekräftar barnens ansträngningar/när de beter sig på ett adekvat sätt (t ex med beröm, uppmuntran, verbal uppmärksamhet).	

Kartläggning och att formulera individuell handlingsplan (HP) *

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
7	☐ Teammedlemmarna ger <u>inte</u> <u>barnets</u> familj möjlighet att medverka i kartläggningsprocessen (t ex intervju, frågeformulär).	☐ Teammedlemmarna bjuder in <u>barnets</u> familj att medverka i <u>delar</u> av kartläggningsprocessen (t ex intervju, frågeformulär).	☐ Teammedlemmarna bjuder in <u>barnets</u> familj att medverka <u>aktivt</u> i kartläggningsprocessen (t ex genom att berätta om barnets beteende i hemmet, barnets intressen) exempel bjuda in till möte på förskolan.	
8	☐ <u>Inget</u> underlag avseende mål i HP samlas in/dokumenteras, exempel görs det ingen observation på förskolan eller intervju med vårdnadshavare med syfte att kartlägga <u>barnets</u> färdigheter.	☐ Underlag avseende mål i HP samlas in/dokumenteras på åtminstone <u>två sätt</u> (t ex formella och informella kartläggningar, direktobservationer, skriftliga redogörelser, samtal med vårdnadshavare, samarbete med habilitering eller dylikt).	☐ Underlag avseende alla mål i HP samlas in/dokumenteras utifrån förskolans riktlinjer. Information om mål i HP samlas in/dokumenteras på <u>många olika sätt</u> (t ex formella och informella kartläggningar, direktobservationer, skriftliga redogörelser, samtal med vårdnadshavare, samarbete med habilitering eller dylikt). Underlag insamlas under <u>tre eller fler</u> aktiviteter. Dataanalys används för att bedöma utveckling och som underlag för att fatta pedagogiska beslut (t ex uppgifter från åtminstone tre mättilfällen (baslinje) innan man utvärderar och drar slutsatser utifrån underlaget; nivå, trend och variation undersöks när man går igenom underlaget; om underlaget inte visar någon förändring/en rak linje eller en kurva som går åt fel håll ändras pedagogiken/interventionen).	

* Individuell handlingsplan (HP) kan avse ett dokument inom förskola såsom individuell utvecklingsplan, annan typ av handlingsplan, och/eller en vårdplan från habilitering innehållandes en kartläggning samt mätbara mål att arbeta med under en begränsad tidsperiod, exempelvis 3-6 månader.

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
9	☐ Kartläggningarna <u>saknar</u> information om nödvändiga färdigheter för att <u>barnet</u> ska lyckas väl med övergångar som att byta grupp, avdelning, förskola, förskoleklass eller andra övergångar.	☐ Kartläggningarna <u>innehåller</u> information om nödvändiga färdigheter för att <u>barnet</u> ska lyckas väl med övergångar (till ny grupp, avdelning, förskola, förskoleklass) och innehåller specifik information om de närmaste övergångarna. Teammedlemmarna arbetar <u>hårt</u> och <u>konsekvent</u> med att få familjer att medverka i planeringen av kartläggningar och övergångar.	☐ Personal från <u>barnets</u> nästkommande avdelning, förskola/förskoleklass <u>bjuds in</u> för att bidra i kartläggning och planering av övergångar. Den avlämnande förskolan <u>förser</u> barnets nya avdelning, förskola/förskoleklass med sina kartläggningsresultat (förutsatt att barnets vårdnadshavare samtyckt till detta).	

Pedagogik

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
10	☐ <u>Teammedlemmarna</u> varken planerar eller genomför pedagogiska aktiviteter som direkt fokuserar på mål i <u>barnets</u> handlingsplan (HP).	☐ Under dagen <u>planerar och genomför nyckelpersonen</u> pedagogiska aktiviteter som är direkt inriktade på mål <u>barnets</u> i HP.	☐ Under dagen <u>planerar och genomför teammedlemmarna</u> pedagogiska aktiviteter som är direkt inriktad på mål i HP. <u>Teammedlemmarnas</u> pedagogiska upplägg <u>utgår</u> från barnets styrkor.	
11	☐ <u>Teammedlemmarna</u> planerar in <u>för långa eller för korta stunder</u> med pedagogiska aktiviteter för att <u>barnet</u> ska behålla sin uppmärksamhet och sitt engagemang. <u>Teammedlemmarna</u> hanterar <u>inte</u> sådant som stör barnets lek och lärande.	☐ <u>Nyckelpersonen</u> planerar <u>lämpligt långa stunder</u> med pedagogiska aktiviteter för att <u>barnet</u> ska behålla sin uppmärksamhet och sitt engagemang (färdighetsträning-paus-färdighetsträning, växlar mellan aktiviteter för att behålla barnets engagemang). <u>Nyckelpersonen</u> minimerar och hanterar sådant som stör barnets lek och lärande.	☐ <u>Teammedlemmarna</u> planerar <u>lämpligt långa stunder</u> med pedagogiska aktiviteter för att <u>barnet</u> ska behålla sin uppmärksamhet och sitt engagemang (färdighetsträning-paus-färdighetsträning, <u>teammedlemmarna växlar</u> mellan aktiviteter för att behålla barnets engagemang). <u>Teammedlemmarna</u> minimerar och hanterar sådant som stör barnets lek och lärande.	

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
12	☐ Teammedlemmarna promptar+ <u>konsekvent barnet för mycket</u> under de pedagogiska aktiviteterna. Teammedlemmarna <u>promptar konsekvent barnet för lite</u> under de pedagogiska aktiviteterna. När teammedlemmarna promptar barnet gör de det <u>endast på ett sätt</u> (t ex fysiskt, verbalt, med gester).	☐ När det behövs under de pedagogiska aktiviteterna använder <u>nyckelpersonen</u> en tydlig prompt-hierarki (t ex en mindre intensiv prompt föregår mer intensiv prompt vid redan bemästrat beteende) och promptar barnet <u>lagom mycket</u> så att barnet kan utföra färdigheten som tränas.	☐ När det behövs under de pedagogiska aktiviteterna <u>använder teammedlemmarna</u> en tydlig prompt-hierarki (t ex gradvis mindre intensiva prompter vid nyinläring.) och promptar barnet <u>lagom mycket</u> så att barnet kan utföra färdigheten som tränas. teammedlemmarna många olika individuellt anpassade promptar för att möta barnets behov.	
13	☐ Teammedlemmarna ger <u>inte barnet</u> möjlighet att generalisera färdigheter genom att låta det öva på dessa i några olika sammanhang. Teammedlemmarna ger inte barnet möjlighet att generalisera färdigheter genom att låta det öva på dessa med många olika vuxna och/eller barn.	☐ Nyckelpersonen ger <u>barnet</u> möjlighet att generalisera färdigheter genom att låta det öva på dessa i <u>några olika</u> sammanhang. Nyckelpersonen ger barnet möjlighet att generalisera färdigheter genom att låta det öva med <u>många olika</u> vuxna och/eller barn.	☐ Teammedlemmarna ger barnet möjlighet att generalisera färdigheter genom att låta det öva på dessa i <u>några olika</u> sammanhang. Teammedlemmarna ger barnen möjlighet att generalisera färdigheter genom att låta det öva på dessa med <u>många olika</u> vuxna och/eller barn.	

⁺ Prompt avser olika sätt att hjälpa barnet att använda sig av eller lära sig en viss färdighet, exempel att en pedagog guidar barnet fysiskt att klä på sig ett nytt klädesplagg, eller att pedagogen säger första stavelsen i ett ord som hjälp för att barnet ska använda ordet. För att barnet ska lyckas använda färdigheten självständigt fasas prompten ut systematiskt.

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
14	☐ Teammedlemmarna använder <u>inte</u> visuellt stöd (förutom scheman) i de pedagogiska aktiviteterna i förskolan/lärmiljön (t ex "Först-sen"-schema, tidhjälpmedel, skript, bildinstruktioner, iPad).	☐ Nyckelpersonen använder <u>en del</u> visuellt stöd (förutom scheman) under de pedagogiska aktiviteterna (t ex "Först-sen"-schema, tidhjälpmedel, skript, bildinstruktioner, iPad).	☐ Teammedlemmarna använder visuellt stöd (förutom scheman) under <u>många</u> pedagogiska aktiviteter (t ex "Först-sen"-schema, tidhjälpmedel, skript, bildinstruktioner, iPad). Teammedlemmarna använder visuellt stöd i <u>alla</u> sammanhang inklusive i de gemensamma utrymmena (t ex korridorer, i hallen och i ateljé) där det behövs. Teammedlemmarna använder visuellt stöd som är <u>anpassat</u> till barnet (när det behövs).	
15	☐ Teammedlemmarna ger <u>barnet få om ens några</u> möjligheter att besvara frågor eller följa en prompt under de pedagogiska aktiviteterna (t ex besvara frågor verbalt eller med Alternativ eller kompletterande kommunikation/AKK, skriftligt, med gester, visa att man förstår genom att utföra uppgiften, etc.).	☐ Nyckelpersonen ger <u>barnet många</u> möjligheter att besvara frågor eller följa en prompt under de pedagogiska aktiviteterna (t ex besvara en fråga verbalt eller med AKK, skriftligt, med gester, visa att man förstår genom att utföra uppgiften, etc.). Under de pedagogiska aktiviteterna ger nyckelpersonen <u>ofta feedback</u> på det <u>barnet</u> svarar, <u>korrigerar</u> felaktigheter när detta är lämpligt. Nyckelpersonen <u>anpassar</u> pedagogiken utifrån hur barnet svarar.	☐ Teammedlemmarna ger <u>barnet många</u> möjligheter att besvara frågor eller följa en prompt under de pedagogiska aktiviteterna (t ex besvara en fråga verbalt eller med AKK, skriftligt, med gester, visa att man förstår genom att utföra uppgiften, etc.). Under de pedagogiska aktiviteterna ger teammedlemmarna <u>ofta feedback</u> på det barnet svarar, <u>samt korrigerar</u> felaktigheter när detta är lämpligt. Teammedlemmarna <u>anpassar</u> pedagogiken utifrån hur barnet svarar.	

Kommunikation

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
16	☐ Teammedlemmarna ser <u>inte</u> till att miljön är arrangerad på ett sådant sätt att det uppmuntrar <u>barnet</u> att kommunicera (t ex behöver barnet inte be om saker/material för att utföra sina aktiviteter, miljön är <u>inte</u> förändrad/ anpassad för att uppmuntra barnet att ställa frågor eller ge kommentarer).	☐ Nyckelpersonen ser till att åtminstone <u>två</u> aktiviteter under dagen är arrangerade på ett sådant sätt att det uppmuntrar barnet att kommunicera (t ex är materialet placerat precis utom räckhåll så att barnen måste be om det, materialet är starkt motiverande, barnets stol kan saknas vid bordet för att barnet ska fråga var den är, barnet måste fråga en jämnårig för att få något föremål). Nyckelpersonen skapar konsekventa och förutsägbara rutiner och ändrar etablerade rutiner för att uppmuntra kommunikation (t ex göra pauser eller ändra rutinen).	☐ Teammedlemmarna ser till att miljön är arrangerad på ett sådant sätt att barnet måste kommunicera <u>ofta och under hela dagen</u> (t ex är materialet placerat precis utom räckhåll så att barnet måste be om det, materialet är starkt motiverande, barnets stol kan saknas vid bordet för att barnet ska fråga var den är, barnet måste fråga en jämnårig för att få något föremål). Teammedlemmarna skapar möjligheter för barnet att kommunicera med <u>många olika personer</u> (t ex förskolepersonal, jämnåriga) i <u>många olika sammanhang</u> .	

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
17	☐ Teammedlemmarna använder <u>inte</u> pedagogiska strategier <u>konsekvent</u> för att uppmuntra <u>barnets</u> kommunikation (t ex prompta, lämplig väntetid ⁺ , förstärkning [*]).	☐ Nyckelpersonen använder <u>konsekvent</u> pedagogiska strategier för att uppmuntra <u>barnets</u> kommunikationsutveckling (t ex prompta, lämplig väntetid, förstärkning) i åtminstone <u>två</u> lärmiljöer. <u>Nyckelpersonen</u> lär ut saker till barnet på ett individualiserat och systematiskt sätt anpassat till varje barns behov så som dessa identifierats i kartläggningen (modellera användningen av kommunikationssystem, lära ut nya ord, rollspel) och lägger tonvikt på funktionell kommunikation (exempel att barnet lär sig att begära vad den vill ha/göra, benämna sin miljö, besvara frågor viktiga för samspel).	☐ Teammedlemmarna använder <u>konsekvent</u> pedagogiska strategier för att uppmuntra barnets kommunikationsutveckling (t ex prompta, lämplig väntetid, förstärkning) i <u>hela</u> förskolan och <u>alla</u> lärmiljöer. Teammedlemmarna lär ut saker till barnet på ett individualiserat och systematiskt sätt anpassat barnets behov så som dessa identifierats i kartläggningen (modellera användningen av kommunikationssystem, lära ut nya ord, rollspel) och lägger tonvikt på <i>funktionell och spontan</i> kommunikation där barnet har möjlighet att själva ta initiativ till kommunikation utan att det behövs prompter eller påminnelser.	

⁺ “Lämplig väntetid” är en strategi för att fasa ut prompten som barnet behöver för att använda en viss färdighet.

^{*} “Förstärkning” avser olika konsekvensbaserade strategier som ökar förekomsten av en färdighet. Exempel på strategier är beröm eller stjärnor (tokensystem) som levereras när barnet använder en färdighet och som ökar användandet av den färdigheten.

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
18	☐ Teammedlemmarna ser inte till att det finns <u>några</u> kommunikationssystem (exempel Picture exchange communication system/PECS, Tecken som alternativ kommlaterande kommunikation/TAKK, pratapparat/WidgitGo, pekkartor) tillgängliga för <u>det</u> eller <u>de barn</u> som inte har andra sätt att kommunicera funktionellt på.	☐ Nyckelpersonen ser till att kommunikationssystem eller -stöd (exempel Picture exchange communication system/PECS, Tecken som alternativ kommlaterande kommunikation/TAKK, pratapparat/WidgitGo, pekkartor) finns till hands i <u>de flesta</u> aktiviteter (t lunch, samling, vila, utevistelse). Nyckelpersonen uppmuntrar användningen av kommunikationssystem under hela dagen i förskolan. Nyckelpersonen uppmuntrar användningen av kommunikationssystem för att få <u>barnet</u> att be om sådant som hör till deras grundläggande behov (t ex mat, eftertraktat material, eftertraktade aktiviteter, rast) och för social kommunikation (t ex att hälsa, kommentera, rikta uppmärksamhet). <u>Nyckelpersonen</u> ser till användningen av kommunikationssystem eller -stödet är individualiserat och anpassat till barnets förmåga (t ex bild, ord, teckenspråk).	☐ Teammedlemmarna ser till att kommunikationssystem eller -stöd (till exempel Picture exchange communication system/PECS, Tecken som alternativ kommlaterande kommunikation/TAKK, pratapparat/WidgitGo, pekkartor) finns till hands i <u>alla</u> förskolemiljöer (t ex lunch, samling, vila, utevistelse) och med alla barnets kommunikationspartners. Teammedlemmarna uppmuntrar användningen av kommunikationssystem under hela dagen i förskolan. <u>Teammedlemmarna</u> ser till att kommunikationssystemen fungerar för <u>många olika</u> kommunikativa funktioner (t ex be om saker, hälsa, kommentera, protestera, få någons uppmärksamhet) och/eller har många olika former (t ex olika bilder, gester, teckenspråk, verbal) i förskolans alla miljöer.	

Socialt samspel

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
19	☐ Material eller aktiviteter som uppmuntrar till kommunikation och socialt samspel <u>saknas</u> i det pedagogiska upplägget.	☐ Ätminstone <u>två</u> typer av material eller aktiviteter som uppmuntrar till kommunikation och socialt samspel ingår i det pedagogiska upplägget. Material och aktiviteter som uppmuntrar till socialt samspel är anpassade för barns individuella utvecklingsnivå och används till samspel och kommunikation under <u>hela dagen</u> i förskolan.	☐ <u>Många</u> typer av material och aktiviteter som uppmuntrar till kommunikation och socialt samspel ingår i det pedagogiska upplägget. Tillfällen och möjligheter erbjuds för barnet att delta i <u>olika typer</u> av lekar med stöd (t ex, från jämnåriga, pedagoger eller andra utifrån behov).	
20	☐ Samspel med jämnåriga <u>saknas</u> som en given del av förskolans pedagogiska upplägg (t ex man lär inte ut till typiskt utvecklade hur man gör för att vara stödkamrater).	☐ Minst <u>två</u> föreskoleaktiviteter förekommer där <u>barn med autism</u> samspelar med typiskt utvecklade jämnåriga (t ex vid lunch, lekstund).	☐ Formella nätverk av jämnåriga ingår som <u>en del</u> av det pedagogiska upplägget (t ex man lär ut till typiskt utvecklade hur man ska göra för att vara stödkamrat). Det finns många typiskt utvecklade jämnåriga stödkamrater i förskolan som helhet och/eller i olika gruppaktiviteter (t ex lunch, rast, lek och samling).	

Personlig självständighet och kompetens

Item	Det här behöver förbättras på vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra på vår förskola	Anteckningar
21	☐ Teammedlemmarna använder <u>inte</u> några strategier för att uppmuntra <u>barnets</u> personliga självständighet i rutiner och aktiviteter (t ex bildscheman, föremål som används i övergångar, checklistor, iPad, pärmar, kalender, dagsscheman).	☐ Teammedlemmarna använder <u>åtminstone två</u> strategier för att uppmuntra <u>barnets</u> personliga självständighet i rutiner och aktiviteter (t ex bildscheman, föremål som används i övergångar, checklistor, iPad, pärmar, kalender, dagsscheman).	☐ Teammedlemmarna använder <u>tre eller fler strategier</u> för att uppmuntra <u>barnets</u> personliga självständighet (t ex bildscheman, föremål som används i övergångar, checklistor, iPad, pärmar, kalender, dagsscheman).	
22	☐ <u>Inga</u> strategier används för att uppmuntra <u>barnets</u> självreglerande färdigheter (t ex hjälpa barnet bli medvetet om sitt beteende genom att sätta ord på det, involvera barnet genom att låta barnet välja förstärkare för en given aktivitet, hålla reda på uppgifter).	☐ <u>Åtminstone två strategier</u> används för att uppmuntra <u>barnets</u> självreglerande färdigheter (t ex hjälpa barnet att bli medvetna om sitt beteende genom att sätta ord på det, involvera barnet genom att låta barnet välja förstärkare för en given aktivitet, hålla reda på uppgifter).	☐ <u>Flera olika</u> strategier används för att uppmuntra <u>barnets</u> självreglerande färdigheter (t ex hjälpa barnet att bli medveten om sitt beteende genom att sätta ord på det, involvera barnen genom att låta barnet välja förstärkare för en given aktivitet, hålla reda på uppgifter).	

Funktionellt beteende och dysfunktionellt beteende

Item	Det här behöver förbättras i vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra i vår förskola	Anteckningar
23	☐ <u>Teammedlemmarna</u> använder <u>inte</u> funktionell beteendekartläggning ¹ för att förstå orsaken till dysfunktionella beteenden när dessa uppträder.	☐ <u>Någon</u> i teamet utför en funktionell beteendekartläggning för att komma fram till orsaken till ett dysfunktionellt beteende när ett sådant förekommer. <u>Teammedlemmarna</u> observerar barnet och det dysfunktionella beteendet i det sammanhang som det uppträder (t ex under olika aktiviteter i förskolan) och låter dessa observationer ingå i den funktionella beteendekartläggningen.	☐ <u>Teammedlemmarna</u> gör funktionell beteendekartläggning i <u>samarbete med vårdnadshavare</u> när dysfunktionella beteenden förekommer. <u>Teammedlemmarna samarbetar</u> för att formulera hypoteser i den funktionella beteendekartläggningen om beteendets potentiella funktion(er) (t ex att beteendet fungerar som ett sätt att slippa undan eller få tillgång till något eftertraktat). Möjliga ersättningsbeteenden som kan användas i en intervention för att minska de dysfunktionella beteendena identifieras.	
24	☐ <u>Teammedlemmarna</u> tar <u>inte</u> fram några interventioner med syfte att få bukt med dysfunktionella beteenden.	☐ <u>En teammedlem</u> (t ex resurspedagog, förskollärare, och/eller specialpedagog) tar i samråd med extern handledare (t ex från habilitering) fram en interventionsplan med syfte att få bukt med dysfunktionella beteenden när sådana förekommer. <u>En teammedlem</u> genomför förutbestämda strategier och interventioner på ett konsekvent sätt när dysfunktionella beteenden inträffar.	☐ <u>Teammedlemmarna</u> tar i samråd med <u>extern handledare</u> (t ex från habilitering) och <u>familjen</u> fram en allsidig interventionsplan där aktuella färdigheter och färdighetsbrister kartläggs liksom dysfunktionella beteenden. Planen <u>innehåller</u> strategier för beteendeförändring, (t ex pedagogiska strategier för att lära ut alternativa beteenden, anpassning av miljön) och en plan för vad man ska göra om det dysfunktionella beteendet fortsatt förekommer. <u>Alla</u> i teamet genomför förutbestämda strategier och interventioner på ett konsekvent sätt när dysfunktionella beteenden förekommer för att se till att det som bestämts följs.	

¹ Funktionell beteendekartläggning avser att systematiskt kartlägga i vilka situationer ett dysfunktionellt beteende uppkommer och vilka konsekvenser som vidmakthåller beteendet. Kartläggning består av datainsamling, beteendeobservationer och/eller intervju och syftar till att förstå funktionen av det dysfunktionella beteendet för att sedan anpassa pedagogiken.

Familjedelaktighet

Item	Det här behöver förbättras i vår förskola	Det här finns genomgående på plats men det återstår fortfarande en del att göra	Det här är riktigt bra i vår förskola	Anteckningar
25	☐ <u>Teammedlemmarna</u> kommunicerar <u>minimalt</u> med vårdnadshavare.	☐ Ätminstone <u>nyckelpersonen</u> har ett system för regelbunden och tät kontakt som används konsekvent (t ex email, kontaktperson, månadsbrev, gemensam pärm med inlärningsmål) men det kan vara samma system för <u>alla</u> familjer.	☐ <u>Nyckelpersonen</u> har ett system för regelbunden och tät kontakt som är individuellt anpassat för varje familj och som används konsekvent (t ex email, kontaktperson, telefonsamtal, gemensam pärm med inlärningsmål). <u>Nyckelpersonen</u> undviker jargong och förkortningar i kontakten med vårdnadshavare eller förklarar tekniska termer när sådana måste användas.	